పాలిటి- భారత రాజ్యాంగంలో ముఖ్యమైన సవరణలు

Static GK- స్టాటిక్ అంశాలు (గ్రూప్స్, SI, Constable, ఇతర పరీక్షల కొరకు)

Polity- Important Amendments in Indian Constitution - Introduction

- ప్రపంచంలోని ఏ ఇతర లిఖిత రాజ్యాంగం వలె, మారుతున్న పరిస్థితులు మరియు అవసరాలకు అనుగుణంగా తనను తాను సర్దుబాటు చేసుకునేందుకు భారత రాజ్యాంగం కూడా దాని సవరణను అందిస్తుంది.
- రాజ్యాంగంలోని పార్ట్ XXలోని ఆర్టికల్ 368 రాజ్యాంగాన్ని మరియు దాని విధానాన్ని సవరించడానికి పార్లమెంటుకు ఉన్న అధికారాలతో వ్యవహరిస్తుంది. దాని కోసం నిర్దేశించిన విధానానికి అనుగుణంగా పార్లమెంటు ఏదైనా నిబంధనను కూడిక, వైవిధ్యం లేదా రద్దు చేయడం ద్వారా రాజ్యాంగాన్ని సవరించవచ్చని పేర్కొంది.
- అయితే, రాజ్యాంగం యొక్క 'ప్రాథమిక నిర్మాణం'గా ఉండే నిబంధనలను పార్లమెంటు సవరించదు. కేశవానంద భారతి కేసులో (1973) సుప్రీంకోర్టు ఈ తీర్పునిచ్చింది.

Polity- Important Amendments in Indian Constitution, (Part-1)

మొదటి సవరణ చట్టం, 1951

- సవరణలు:
  సామాజికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడిన తరగతుల అభ్యున్నతి కోసం ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేసేందుకు రాష్ట్రానికి అధికారం కల్పించారు.
- న్యాయ సమీక్ష నుండి భూ సంస్కరణలు మరియు దానిలో చేర్చబడిన ఇతర చట్టాలను రక్షించడానికి తొమ్మిదవ షెడ్యూల్ జోడించబడింది. ఆర్టికల్ 31 తర్వాత, ఆర్టికల్ 31A మరియు 31B చొప్పించబడ్డాయి.
- వాక్ స్వాతంత్ర్యం మరియు భావప్రకటనా స్వేచ్ఛపై మరో మూడు ఆంక్షలు జోడించబడ్డాయి: పబ్లిక్ ఆర్డర్, విదేశీ రాష్ట్రాలతో స్నేహపూర్వక సంబంధాలు మరియు నేరానికి ప్రేరేపించడం. అలాగే, ఇది ఆంక్షలను 'సహేతుకమైనది' మరియు తద్వారా ప్రకృతిలో న్యాయబద్ధమైనదిగా చేసింది.
- వాణిజ్యం లేదా వ్యాపార హక్కును ఉల్లంఘించిన కారణంగా రాష్ట్రంచే ఏదైనా వాణిజ్యం లేదా వ్యాపారం యొక్క రాష్ట్ర వాణిజ్యం మరియు జాతీయీకరణ చెల్లదు.

నాల్గవ సవరణ చట్టం, 1955

సవరణలు:

- కోర్టుల పరిశీలనకు మించి ప్రైవేట్ ఆస్తిని తప్పనిసరి స్వాధీనానికి బదులుగా ఇచ్చిన పరిహారం యొక్క స్కేల్‌ను రూపొందించారు.

- ఏదైనా వాణిజ్యాన్ని జాతీయం చేయడానికి రాష్ట్రానికి అధికారం ఇచ్చింది.
- తొమ్మిదో షెడ్యూల్‌లో మరికొన్ని చట్టాలను చేర్చారు.
- ఆర్టికల్ 31 A (చట్టాల పొదుపు) పరిధిని విస్తరించింది.

ఏడవ సవరణ చట్టం, 1956:

- రెండవ మరియు ఏడవ షెడ్యూల్‌లను సవరించారు
- ప్రస్తుతం ఉన్న రాష్ట్రాల వర్గీకరణను పార్ట్ ఎ, పార్ట్ బి, పార్ట్ సి మరియు పార్ట్ డి రాష్ట్రాలుగా నాలుగు వర్గాలుగా రద్దు చేసి, వాటిని 14 రాష్ట్రాలు మరియు 6 కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలుగా పునర్వ్యవస్థీకరించారు.
- హైకోర్టుల అధికార పరిధిని కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలకు విస్తరించింది.
- రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ రాష్ట్రాలకు ఉమ్మడి హైకోర్టు ఏర్పాటు కోసం అందించబడింది.
- హైకోర్టు అదనపు మరియు తాత్కాలిక న్యాయమూర్తుల నియామకం కోసం అందించబడింది.

తొమ్మిదవ సవరణ చట్టం, 1960:

- ఇండో-పాకిస్తాన్ ఒప్పందం (1958)లో అందించిన విధంగా బెరుబరీ యూనియన్ (పశ్చిమ బెంగాల్‌లో ఉంది) భారత భూభాగాన్ని పాకిస్తాన్‌కు విడిచిపెట్టడానికి వీలు కల్పించింది.

10వ సవరణ చట్టం, 1961

- దాద్రా, నగర్ మరియు హవేలీలను పోర్చుగల్ నుండి స్వాధీనం చేసుకున్న ఫలితంగా కేంద్రపాలిత ప్రాంతంగా విలీనం చేయడం.

11వ సవరణ చట్టం, 1961

- పార్లమెంటు ఉభయ సభల ఉమ్మడి సమావేశానికి బదులుగా ఎలక్టోరల్ కాలేజీని ఏర్పాటు చేయడం ద్వారా ఉపరాష్ట్రపతి ఎన్నిక విధానాన్ని మార్చింది.
- సముచితమైన ఎలక్టోరల్ కళాశాలలో ఏదైనా ఖాళీ ఉన్నందున రాష్ట్రపతి లేదా ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికను సవాలు చేయలేము.

12వ సవరణ చట్టం, 1962

- గోవా, డామన్ మరియు డయ్యూలను ఇండియన్ యూనియన్‌లో విలీనం చేసింది.

13వ సవరణ చట్టం, 1962

- నాగాలాండ్‌కు రాష్ట్ర హోదా కల్పించి ప్రత్యేక కేటాయింపులు చేసింది.

14 వ సవరణ చట్టం, 1962

- భారత యూనియన్‌లో పుదుచ్చేరిని విలీనం చేసింది.
- హిమాచల్ ప్రదేశ్, మణిపూర్, త్రిపుర, గోవా, డామన్ మరియు డయ్యూ మరియు పుదుచ్చేరి కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాలకు శాసనసభలు మరియు మంత్రి మండలి ఏర్పాటు కోసం అందించబడింది.

17 వ సవరణ చట్టం, 1964

- భూమి మార్కెట్ విలువ నష్టపరిహారంగా చెల్లించకపోతే వ్యక్తిగత సాగులో ఉన్న భూమిని సేకరించడాన్ని నిషేధించింది.
- తొమ్మిదో షెడ్యూల్‌లో మరో 44 చట్టాలను చేర్చారు

18 వ సవరణ చట్టం, 1966

- కొత్త రాష్ట్రాన్ని ఏర్పాటు చేసే పార్లమెంటు అధికారంలో ఒక రాష్ట్రం లేదా కేంద్ర పాలిత ప్రాంతాన్ని మరో రాష్ట్రం లేదా కేంద్ర పాలిత ప్రాంతానికి కలిపి కొత్త రాష్ట్రం లేదా కేంద్రపాలిత ప్రాంతం ఏర్పాటు చేసే అధికారం కూడా ఉంటుందని స్పష్టం చేసింది.
- ఇది పంజాబ్ మరియు హర్యానా అనే కొత్త రాష్ట్రాలను సృష్టించింది

21వ సవరణ చట్టం, 1967

- ఎనిమిదో షెడ్యూల్‌లో సింధీని 15వ భాషగా చేర్చారు.

24వ సవరణ చట్టం, 1971

కారణాలు:

రాజ్యాంగ సవరణ ద్వారా ఎలాంటి ప్రాథమిక హక్కులను తొలగించే అధికారం పార్లమెంటుకు లేదని సుప్రీం కోర్టు గోలక్‌నాథ్ తీర్పు (1967)కి ప్రతిస్పందనగా ఇరవై నాలుగవ రాజ్యాంగ సవరణ చట్టం తీసుకురాబడింది.

సవరణలు:

- ఆర్టికల్ 13 మరియు 368ని సవరించడం ద్వారా ప్రాథమిక హక్కులతో సహా రాజ్యాంగంలోని ఏదైనా భాగాన్ని సవరించడానికి పార్లమెంటు అధికారాన్ని ధృవీకరించింది.
- రాజ్యాంగ సవరణ బిల్లుకు రాష్ట్రపతి ఆమోదం తెలపడాన్ని తప్పనిసరి చేసింది.

25వ సవరణ చట్టం, 1971

- ఆస్తిపై ప్రాథమిక హక్కును నిర్వీర్యం చేసింది.
- ఆర్టికల్ 14, 19 మరియు 31 ద్వారా హామీ ఇవ్వబడిన హక్కుల ఉల్లంఘన కారణంగా ఆర్టికల్ 39 (బి) లేదా (సి)లో ఉన్న ఆదేశిక సూత్రాలను అమలు చేయడానికి రూపొందించిన ఏదైనా చట్టం సవాలు చేయబడదు.

26వ సవరణ చట్టం, 1971

- రాచరిక రాష్ట్రాల మాజీ పాలకుల ప్రైవేట్ అధికారాలను రద్దు చేసింది.

31 వ సవరణ చట్టం, 1973

- లోక్‌సభ సీట్ల సంఖ్యను 525 నుంచి 545కి పెంచింది.

33 వ సవరణ చట్టం, 1974

- ఆర్టికల్ 101 మరియు 190 సవరించబడింది మరియు రాజీనామా స్వచ్ఛందంగా లేదా నిజమైనదని సంతృప్తి చెందినట్లయితే మాత్రమే పార్లమెంటు మరియు రాష్ట్ర శాసనసభల సభ్యుల రాజీనామాను స్పీకర్/చైర్మన్ ఆమోదించవచ్చు.

35వ సవరణ చట్టం, 1974

- సిక్కిం యొక్క రక్షిత హోదాను రద్దు చేసింది మరియు ఇండియన్ యూనియన్ యొక్క అసోసియేట్ స్టేట్ హోదాను ప్రదానం చేసింది. ఇండియన్ యూనియన్‌తో సిక్కిం అనుబంధం యొక్క నిబంధనలు మరియు షరతులను నిర్దేశిస్తూ పదవ షెడ్యూల్ జోడించబడింది

36 వ సవరణ చట్టం, 1975

- సిక్కింను భారత యూనియన్‌లో పూర్తి స్థాయి రాష్ట్రంగా మార్చింది మరియు పదో షెడ్యూల్‌ను తొలగించింది.

38వ సవరణ చట్టం, 1975
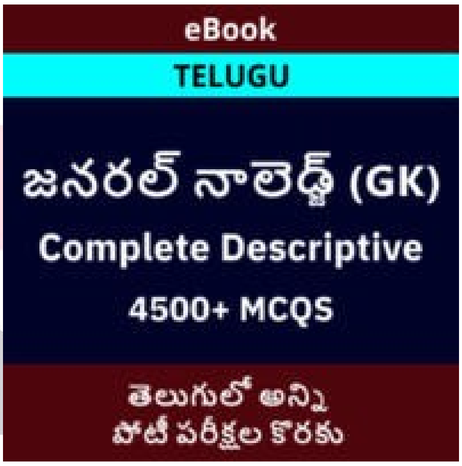
- రాష్ట్రపతి ఎమర్జెన్సీ ప్రకటనను న్యాయబద్ధం కాదన్నారు.
- రాష్ట్రపతి, గవర్నర్లు మరియు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల నిర్వాహకులచే ఆర్డినెన్స్‌ల ప్రకటనను న్యాయబద్ధం కానిదిగా చేసింది.
- వివిధ కారణాలపై ఏకకాలంలో జాతీయ అత్యవసర పరిస్థితిని ప్రకటించడానికి రాష్ట్రపతికి అధికారం ఇచ్చారు.